

6.2 Kultūros, mokslo ir sporto pasiekimai

Kultūra (lot. *cultura* – apdorojimas, ugdymas, tobulinimas, vystymas) – žmogaus aktyvios sąveikos su gamta ir visuomene, jo kūrybinių galių ir gebėjimų realizavimas materialinėms bei dvasinėms vertybėms kurti.

1. Perskaitykite tekstą ir atsakykite į klausimus.

Kultūrinis gyvenimas Lietuvoje taip pat sparčiu žingsniu judėjo į priekį. 1993 m. Lietuvoje lankėsi popiežius Jonas Paulius II. Kelių dienų vizitas neseniai nepriklausomybę atgavusiai šaliai suteikė didelę moralinę ir diplomatinę paramą, sustiprino tautos dvasią ir vienybės jausmą. Lietuvos menininkai nuolat pristato savo darbus prestižiniuose kultūros festivaliuose ir bienalėse, garsiausių šalies režisierių statomi spektakliai žavi ne tik Lietuvos, bet ir užsienio auditorijas, muzikantai ir solistai stebina virtuoziškumu, o kompozitoriai ir dirigentai – originalumu. Lietuvos sportininkai nuo pat Nepriklausomybės pradžios savo pergalėmis olimpiadose, pasaulio ir Europos čempionatuose nuolat pasauliui primena, kaip atrodo Lietuvos trispalvė ir kaip skamba Lietuvos himnas. Per 30 atkurtos Lietuvos nepriklausomybės metų – 25 olimpiniai medaliai!

Klausimai ir užduotys.

1. Įvardykite, kuo, jūsų manymu, gali didžiuotis šiuolaikinė Lietuva.
2. Klasėje aptarkite tekste minėtus faktus. Surenkite diskusiją ir pasvarstykite, kas labiausiai garsina Lietuvą.
3. Internete suraskite, kokių tarptautinių apdovanojimų yra pelnę Lietuvos menininkai, aktoriai, režisieriai, rašytojai. Surinkta informacija pasidalykite klasėje.

Popiežiaus Jono Pauliaus II vizitas Lietuvoje. Vilnius, 1993 m. rugsėjo 4 d. Pauliaus Lileikio / LCVA nuotr.

6.2 Kultūros, mokslo ir sporto pasiekimai

2. Perskaitykite šaltinį apie Jono Pauliaus II vizitą Lietuvoje ir atlikite užduotis.

1992 m. pabaigoje Šventasis Sostas patvirtino popiežiaus apsilankymą trijose Baltijos šalyse. Popiežius Jonas Paulius II vizitą pradėjo pirmiausia apsilankydamas Lietuvoje. Jo lėktuvas Vilniuje nusileido 1993 m. rugsėjo 4 d. 15 valandą. Vos išlipęs iš lėktuvo Šventasis Tėvas pabučiavo Lietuvos žemę ir pasakė sveikinimo kalbą: „Brangūs broliai ir seserys. Nepaprastai jaudindamasis ką tik pabučiavau Lietuvos žemę. Dėkoju Dievui už man duotą malonę atvykti pas jus. Trokšte troškau aplankyti ypač man brangią jūsų žemę.“ Iš oro uosto popiežius važiavo į Vilniaus arkikatedrą baziliką, kur įvyko jo susitikimas su Lietuvos kunigais, vienuoliais, vienuolėmis ir klierikais. Paskui popiežius važiavo į Seimo rūmus, o dieną užbaigė Aušros Vartų koplyčioje, kur sukalbėjo rožinio malda, per Vatikano radiją transliuojamą gyvai visam pasauliui.

Kitą dieną popiežius Jonas Paulius II pradėjo Antakalnio kapinėse. Jose jis aplankė Sausio 13-osios ir Medininkų aukų kapus. Tą pačią rugsėjo 5 d. aukojo šv. Mišias Vilniaus Vingio parke. Į minią popiežius kreipėsi lietuvių, lenkų ir baltarusių kalbomis. Po mišių Jonas Paulius II Vilniaus universiteto Šv. Jonų bažnyčioje susitiko su kultūros ir mokslo darbuotojais, po to Šventosios Dvasios bažnyčioje – su Lietuvos lenkų bendruomenės nariais.

Rugsėjo 6 d. popiežius Jonas Paulius II lankėsi Kaune. Santakos parke popiežius aukojo šv. Mišias, apsilankė Kauno arkikatedroje bazilikoje, vakare susitiko su jaunimu Dariaus ir Girėno sporto centro stadione. Rugsėjo 7-ąją, paskutinę savo vizito Lietuvoje dieną, popiežius aukojo šv. Mišias Kryžių kalne. Pamokslė jis akcentavo kryžiaus simboliką, lygino sovietų režimo persekiojimus patyrusių lietuvių likimus su nukryžiuoto Kristaus likimu, padėkojo už pastatytą kryžių po pasikėsinimo į jį 1981 m. Šią dieną popiežius taip pat aplankė Šiluvą.

Pagal „Jono Pauliaus II vizito Lietuvoje akimirkos“

Klausimai ir užduotys.

1. Perskaitę šaltinį papasakokite apie Jono Pauliaus II vizitą Lietuvoje.
2. Kuriuos iš šaltinyje minimų objektų žinote? Gal kurį iš jų teko aplankyti būnant Lietuvoje? Esant galimybei siūlome aplankyti bent vieną iš šaltinyje minimų objektų.
3. Pasidomėkite, kokie žymūs žmonės aplankė Lietuvą per 30 nepriklausomybės metų. Sudarykite jų sąrašą.

2018 m. rugsėjo 22–23 d. popiežius Pranciškaus vizitas Lietuvoje. Tai buvo antrasis Romos katalikų popiežiaus vizitas Lietuvos istorijoje

6.2 Kultūros, mokslo ir sporto pasiekimai

TAI ĮDOMU! 8 žiemos ir 7 vasaros olimpinės žaidynės, iškovoti 25 medaliai – toks geriausių šalies atletų įspaudas didžiausiame pasaulio sporto renginyje per 30 atkurtos Lietuvos nepriklausomybės metų.

Olimpinių žaidynių medalininkai. LTOK fotomontažas

3. Internete išsiaiškinkite, kuriose olimpinėse žaidynėse dalyvavo Lietuvos atstovai. Nustatykite, kuriose rungtyse mūsų olimpiečiai iškovojo daugiausia medalių. Užpildykite lentelę.

1992 m.	Romas Ubartas iškovojo aukso medalį Barselonos vasaros olimpinėse žaidynėse.
1992 m.	Lietuvos krepšinio rinktinė Barselonos vasaros olimpinėse žaidynėse iškovojo bronzos medalį.

6.2 Kultūros, mokslo ir sporto pasiekimai

4. Datas sujunkite su įvykiais.

1992 m.	Lietuvos krepšininkai trečią kartą tapo Europos čempionais.
1993-06-25	Lietuva tapo Europos Sąjungos nare.
1993-09-04–1993-09-08	Lietuva tapo NATO nare.
2003 m.	Lietuva paminėjo savo vardo tūkstantmetį.
2004-03-29	Lietuva pirmininkavo Europos Sąjungos Tarybai.
2004-05-01	Įvesta nacionalinė valiuta litas.
2007 m.	Lietuva dalyvavo Barselonos olimpinėse žaidynėse – tai buvo pirmosios olimpinės vasaros žaidynės, kuriose Lietuva dalyvavo po Sovietų Sąjungos okupacijos.
2009 m.	Popiežiaus Jono Pauliaus II vizitas Lietuvoje.
2013-06-12	Lietuva įsiliejo į Šengeno erdvę.
2015-01-01	Lietuva šventė savo vardo šimtmetį.
2018 m.	Lietuva tapo euro zonos nare.

6.2 Kultūros, mokslo ir sporto pasiekimai

5. Sujunkite asmenybes su jų nuopelnais.

Virgilijus Alekna –	lietuvių lakūnas, aviacijos konstruktorius, akrobatinio skraidymo meistras, pripažintas geriausiu akrobatinio skraidymo be apribojimų meistru pasaulyje 1996–2006 m.
Rugilė Barzdžiukaitė, Vaiva Grainytė ir Lina Lapelytė –	pasaulinio garso operos solistė, Lietuvos operos primadona.
Mirga Gražinytė-Tyla –	plaukikė, pasaulio ir Europos rekordininkė, olimpinė, pasaulio ir Europos čempionė. Keturis kartus išrinkta Lietuvos metų sportininke.
Jurgis Kairys –	lietuvių menininkės, kurių opera-performansas „Saulė ir jūra (Marina)“ 2019 m. tarptautinėje Venecijos meno bienalėje pelnė „Aukso liūtą“.
Arūnas Matelis –	disko metikas, 2000 m. ir 2004 m. vasaros olimpinių žaidynių čempionas ir rekordininkas, dukart pasaulio čempionas, Europos čempionas, nacionalinis čempionas ir rekordininkas.
Rūta Meilutytė –	lietuvių dirigentė, britų klasikinės muzikos portalo „Classic FM“ vadinama geriausia pasaulio moterimi dirigente.
Eimuntas Nekrošius –	lietuvių kino režisierius ir prodiuseris. Jo dokumentinis filmas „Prieš parsikrendant į žemę“, pasakojantis apie onkologinėmis ligomis sergančius vaikus, pelnė prestižinių apdovanojimų.
Violeta Urmanavičiūtė-Urmana –	vienas žymiausių lietuvių teatro režisierių, pelnęs apie 20 įvairiausių tarptautinių apdovanojimų.